

§§ 8 a 9 téhož zák. článku vykonávají církevní pravomoc svými oprávněnými úřady nad svými vlastními věřícími podle schválených disciplinárních předpisů. Pro církev recipované platí dle § 6 zák. čl. XLIII/1895 posavadní zvláštní zákony o nich. Jak je upraveno poskytování brachia saeculare u jednotlivých církví a náboženských společností, viz o tom příslušná hesla o jednotlivých církvích.

O pohřbívání viz hesla Hřbitovy a Pohřbívání.

Literatura.

H e n n e r: „Interkessionelle Verhältnisse“ (Österreichisches Staatswörterbuch); W e y r: „Soustava čl. práva státního“; D r. B e d n á ř: „Sbírka zákonů a nařízení ve věcech náboženských a církevních“; M a y r h o f e r: „Handbuch für den politischen Verwaltungsdienst“; H a r i n g: „Grundzüge des katholischen Kirchenrechtes“; I g n á c K o s u t a n y: „Církevní právo“; D r. T o m á n e k: „Sbírka nejdůležitějších předpisů kulturních v republice Československé“, 1928; H u s s a r e k: „Grundriß des Staatskirchenrechtes“ 1908.

Josef Sommer.

Mezinárodní právo

viz Smlouvy mezinárodní.

Mezinárodní úřad práce

viz Práce.

Měna.

I. Peněžní hospodářství vyžaduje, aby byla dokonale organisována podstatná jeho složka, t. j. výdej a oběh platidel uznávaných a všeobecně přijímaných, které jsou sprostředkovateli směny a měřítkem hodnoty. Tato organisace je úkolem státní výsosti, je to měnová výsost státu. Jí náleží, aby organisovala měnu, t. j. v širším slova smyslu, aby stanovila platnou peněžní soustavu. Pojem měny je především pojmem právním, týká se zmíněné organisace platebního styku, znamená v širším slova smyslu peněžní soustavu v určitém státě platnou.

Určení platnou peněžní soustavu znamená stanovit jednak měnovou jednotku a jednak organisovati oběh peněz, t. j. platidel, která jsou v určitém vztahu k měnové jednotce.

Měnová jednotka je základem měnové soustavy a podle toho, jakým způsobem je určena a ještě podle některých znaků jiných rozlišují se pak různé soustavy měnové.

O měně mluví se dále v užším slova smyslu. Tak pokládají někteří za měnu onen druh peněz (platidel), který je každý povinen přijímati při placení dluhu a tedy i stát sám, a u kterého nemůže býti již žádáno, aby byl zaměněn za některý jiný druh peněz. Jde tu tedy o t. zv. platidla definitivní na rozdíl od platidel, u nichž může býti ještě požadováno, aby byla proměněna v téže měnové soustavě za platidla jiná. Engliš ve svém „Národním hospodářství“ definuje měnu jako druh peněz, který je v tom kterém státě každý povinen při placení dluhu přijímati, při čemž zahrnuje sem jak peníze, u nichž tato povinnost je přijímati jest neomezena, tak i peníze, u kterých jest omezena jen na určitý počet kusů (dříve zvané t. zv. peníze provisorní). Pojem měny v užším slova smyslu, jakožto peníze povahy zcela definitivní, kryje se s pojmem t. zv. peněz měnových, kdežto pojem Englišův kryje se spíše s pojmem zákonného platidla. Vzhledem k tomu, že měnový vývoj v převážné většině států dospívá k tomu, že z oběhu se vyrazují plnohodnotné mince, že zastavuje se volná ražba těchto mincí, nebyla by pro pojem měny ve smyslu definitivního platidla konkrétní náplň, a tak lze potom pojem měny v užším slova smyslu chápati s Englišem jakožto druh peněz, který je každý povinen přijímati při placení dluhu, bez rozdílu, do jaké míry jest u jednotlivých platidel tato povinnost číselně omezena.

Základem měnové soustavy je měnová jednotka, která je současně obecnou peněžní jednotkou v zemi. Podle určení měnové jednotky rozdělují se měnové soustavy na měny papírové a na měny kovové. Měnovou jednotkou rozumíme při tom onu minci (peníz), kterou zákon prohlašuje za jednotku při povinném placení. Papírové měny jsou ony, u kterých tato měnová jednotka je určena bez vztahu k určitému množství drahých kovů. Čistě papírové měny jsou řídkou výjimkou, vyskytují se jen hlavně v dobách neuspořádaných poměrů měnových, kdy původní měna byla znehodnocena. Pravidlem jest měna kovová, t. j. ona soustava měnová, ve které měnová jednotka je zákonem vyjádřena jakožto určitá část drahého kovu. Soustava kovových měn rozděluje se opět na měny zlaté, měny stříbrné a měny dvo-